

Αθήνα, 18-08-2026

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ σχετικά με τις προωθούμενες αλλαγές στον εισαγωγικό διαγωνισμό και το πρόγραμμα σπουδών της ΕΣΔΔΑ

Αγαπητές συναδέλφισσες,
Αγαπητοί συνάδελφοι,

Με ιδιαίτερη έκπληξη παρακολουθούμε μία ακόμη προσπάθεια της Κυβέρνησης να εμφανίσει ως μεταρρυθμιστική καινοτομία την αναμόρφωση του εισαγωγικού διαγωνισμού στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, μόλις πέντε έτη αφότου η ίδια κυβέρνηση, ανακοίνωνε μία προηγούμενη, εξίσου «ριζική», μεταρρύθμιση του συστήματος εισαγωγής.

Το 2021, η κυβέρνηση υποστήριζε ότι οι αλλαγές σχεδιάστηκαν κατόπιν συνεργασίας με τη γαλλική Εθνική Σχολή Διοίκησης (École nationale d'administration – ENA) και διακήρυττε ότι στόχος τους ήταν η αξιολόγηση της πρακτικής αντιληπτικής ικανότητας και η επιλογή των επιχειρησιακά καταλληλότερων υποψηφίων. Για τον σκοπό αυτό εισήχθησαν η “Αγγλική Γλώσσα” και η ενότητα “Δημόσια Διοίκηση και Διακυβέρνηση”, ενώ διατηρήθηκαν οι γραπτές δοκιμασίες στις ενότητες “Οργάνωση και Λειτουργία του Κράτους” και “Μικροοικονομική – Μακροοικονομική και Δημόσια Οικονομική”, καθώς και η δοκιμασία “Γνώσεις και Δεξιότητες”. Όλες οι παρεμβάσεις εκείνης της περιόδου δικαιολογήθηκαν με το επιχείρημα ότι οι σύνθετες γραπτές ασκήσεις είναι σε θέση να αναδείξουν υποψηφίους με διοικητική κρίση, συνθετική σκέψη, ικανότητα ανάλυσης και διαχείρισης πολυπαραγοντικών προβλημάτων και, τελικά, με τα χαρακτηριστικά που απαιτούνται από τα αυριανά ανώτερα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης.

Σήμερα βλέπουμε ότι η ίδια Κυβέρνηση, η οποία πριν από μόλις τέσσερα χρόνια διεξήγαγε τον πρώτο διαγωνισμό βάσει ενός προτύπου που σχεδιάστηκε κατόπιν διαβούλευσης με την τότε γαλλική ENA – έναν θεσμό με μία από τις ισχυρότερες παραδόσεις διεθνώς στην επιλογή και εκπαίδευση ανώτερων διοικητικών στελεχών –, προχωρά σε μία ακόμη ριζική αναμόρφωση του συστήματος εισαγωγής, αναιρώντας στην πράξη τον ίδιο της τον σχεδιασμό. Μετά από μόλις πέντε έτη εφαρμογής του ισχύοντος συστήματος και ενώ έχουν αποφοιτήσει μόνο τέσσερις σειρές σπουδαστών, η κυβέρνηση εγκαταλείπει τη φιλοσοφία της μεταρρύθμισης του 2021, χωρίς να έχει προηγηθεί οποιαδήποτε συστηματική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς της, χωρίς να έχουν παρουσιαστεί στοιχεία που να αποδεικνύουν αδυναμίες του ισχύοντος συστήματος και χωρίς καμία επιστημονική τεκμηρίωση ότι το νέο μοντέλο υπηρετεί αποτελεσματικότερα την αποστολή της ΕΣΔΔΑ. Είναι ενδεικτικό ότι στην Αιτιολογική Έκθεση που αναρτήθηκε μόλις χθες, πέρα από ορισμένες γενικόλογες αναφορές στην ανάγκη εκσυγχρονισμού του ΕΚΔΔΑ, δεν παρέχεται ουδεμία

πειστική αιτιολόγηση για τις προωθούμενες αλλαγές στην ΕΣΔΔΑ, ούτε κάποια εξήγηση για το ποιο πρόβλημα επιχειρείται να αντιμετωπιστεί.

Η νέα αρχιτεκτονική του διαγωνισμού μεταβάλλει ουσιαστικά το κέντρο βάρους της διαδικασίας, ενισχύοντας σημαντικά τη θέση τυποποιημένων δοκιμασιών γνωστικών δεξιοτήτων και εξετάσεων γνώσεων, οι οποίες αποτελούν χαρακτηριστικά εργαλεία γενικών διαγωνισμών επιλογής προσωπικού. Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί τον εύλογο προβληματισμό ότι η ΕΣΔΔΑ απομακρύνεται σταδιακά από τη λογική ενός εξειδικευμένου μηχανισμού επιλογής επιτελικών στελεχών και προσεγγίζει περισσότερο τη φιλοσοφία ενός γενικού διαγωνισμού προσλήψεων.

Η διαπίστωση αυτή δεν συνιστά αμφισβήτηση της αξίας των τυποποιημένων δοκιμασιών ούτε των συστημάτων που τις αξιοποιούν, όπως το EPSO της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κάθε σύστημα επιλογής, όμως, οφείλει να σχεδιάζεται με βάση τον σκοπό που υπηρετεί. Η αποστολή της ΕΣΔΔΑ δεν είναι η κατάταξη μεγάλου αριθμού υποψηφίων ούτε η κάλυψη ενός ευρέος φάσματος θέσεων εργασίας, αλλά η επιλογή και η εκπαίδευση των μελλοντικών επιτελικών στελεχών της ελληνικής δημόσιας διοίκησης, δηλαδή ανθρώπων που θα κληθούν να επεξεργάζονται σύνθετες δημόσιες πολιτικές, να συνθέτουν αντικρουόμενα δεδομένα, να σταθμίζουν θεσμικές, κοινωνικές και δημοσιονομικές παραμέτρους και να υποστηρίζουν τη λήψη αποφάσεων με τεκμηριωμένες εισηγήσεις.

Ακριβώς γι' αυτό, ο διαγωνισμός εισαγωγής οφείλει να δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην αξιολόγηση της συνθετικής σκέψης, της διοικητικής κρίσης, της ικανότητας παραγωγής τεκμηριωμένου συλλογισμού και της διαχείρισης πολύπλοκων προβλημάτων. Οι σύνθετες γραπτές ασκήσεις, τα δοκίμια ανάπτυξης και οι μελέτες περίπτωσης δεν αποτελούν αυτοσκοπό. Αποτελούν τα καταλληλότερα εργαλεία για να αποτυπωθούν δεξιότητες που δύσκολα μπορούν να αναδειχθούν μέσα από περισσότερο τυποποιημένες διαδικασίες αξιολόγησης. Δεν είναι τυχαίο ότι η ίδια η Γαλλία, την οποία η κυβέρνηση επικαλούνταν το 2021 ως πρότυπο, εξακολουθεί να στηρίζει την επιλογή των ανώτερων διοικητικών στελεχών της σε δοκίμια, ασκήσεις σύνθεσης και μελέτες περίπτωσης που προσομοιώνουν πραγματικές συνθήκες άσκησης διοίκησης.

Η σχετική επιστημονική βιβλιογραφία επισημαίνει ότι οι σύνθετες γραπτές δοκιμασίες είναι ιδιαίτερα κατάλληλες για την αξιολόγηση ανώτερων γνωστικών λειτουργιών, όπως η σύνθεση ετερογενών πληροφοριών, η ανάπτυξη τεκμηριωμένων επιχειρημάτων, η αντιμετώπιση ασαφών και πολυπαραγοντικών προβλημάτων και η λήψη αποφάσεων υπό συνθήκες αβεβαιότητας. Πρόκειται ακριβώς για τις δεξιότητες που καλείται να επιδεικνύει καθημερινά ένα επιτελικό διοικητικό στέλεχος. Στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης, όπου η πρόσβαση στην πληροφορία και η επεξεργασία δεδομένων αυτοματοποιούνται ολοένα και περισσότερο, η πραγματική προστιθέμενη αξία των ανώτερων στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης εντοπίζεται ακόμη περισσότερο στην ικανότητα σύνθεσης, κρίσης, στάθμισης εναλλακτικών επιλογών και λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων.

Ποιος είναι, λοιπόν, ο «εκσυγχρονισμός» που με περισσή υποκρισία επικαλούνται; Η αποδυνάμωση ενός μηχανισμού που διαχρονικά συνέβαλε στη διαμόρφωση ενός διοικητικού σώματος με υψηλή τεχνογνωσία και ισχυρή επιτελική επάρκεια; Διότι σε μια σύγχρονη δημοκρατία ο ρόλος της δημόσιας διοίκησης είναι να υποστηρίζει τη δημοκρατικά νομιμοποιημένη πολιτική ηγεσία με υψηλού επιπέδου εμπειρογνωμοσύνη, να επεξεργάζεται εναλλακτικές επιλογές δημόσιας πολιτικής, να αναλύει τις επιπτώσεις των αποφάσεων και να διασφαλίζει τη θεσμική μνήμη, τη συνέχεια και την αποτελεσματικότητα του κράτους. Ακριβώς γι' αυτό, η επιλογή των ανώτερων στελεχών της δεν μπορεί να αποσυνδέεται από την αξιολόγηση των ιδιαίτερων δεξιοτήτων που απαιτεί η επιτελική

λειτουργία της διοίκησης. Ένα κράτος που παύει να επενδύει στην ανάδειξη τέτοιων στελεχών δεν εκσυγχρονίζεται αλλά αποδυναμώνει τη διοικητική του ικανότητα και, τελικά, την ίδια την ποιότητα της δημοκρατικής διακυβέρνησης.

Αποτελεί λοιπόν άλλη μια προσπάθεια της κυβέρνησης να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις άλωσης του κράτους, αποψίλωσης των ικανοτήτων του να προσφέρει ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες και υπηρεσίες κοινωνικού κράτους υψηλών προδιαγραφών. Και ίσως ακριβώς γι' αυτό οι απόφοιτοι της ΕΣΔΔΑ είναι συχνά ενοχλητικοί, επειδή εκπαιδεύονται για να λειτουργούν ως στελέχη που διαθέτουν την επιστημονική κατάρτιση και την επαγγελματική αυτοπεποίθηση να αναλύουν, να τεκμηριώνουν, να προτείνουν και, όταν απαιτείται, να διατυπώνουν αιτιολογημένες επιφυλάξεις απέναντι σε ανεπαρκώς επεξεργασμένες πολιτικές επιλογές που βλάπτουν το δημόσιο συμφέρον.

Άραγε με ποιους διαβουλευτήκαν για να καταλήξουν σε μια πρόταση η οποία ούτε τεκμηριωμένη είναι αλλά διαφαίνεται ότι θα επιχειρηθούν να την προσδώσουν θεσμική ισχύ με νομοθετική ρύθμιση χωρίς καμία διεπαφή με την κοινωνία και την επιστημονική κοινότητα.

Ιδιαίτερο προβληματισμό προκαλεί και η επιλογή του νομοσχεδίου να αντιμετωπίσει ως εναλλακτικά και αμοιβαία αποκλειόμενα γνωστικά πεδία το Συνταγματικό και Διοικητικό Δίκαιο, αφενός, και τα Δημόσια Οικονομικά και Ανάλυση Δεδομένων, αφετέρου. Η διάζευξη αυτή υποδηλώνει ότι πρόκειται για υποκαταστάσιμες γνώσεις, ενώ στην πραγματικότητα συνιστούν συμπληρωματικές και εξίσου αναγκαίες διαστάσεις της σύγχρονης επιτελικής διοίκησης. Ένα ανώτερο διοικητικό στέλεχος οφείλει ταυτόχρονα να κατανοεί το συνταγματικό και διοικητικό πλαίσιο εντός του οποίου ασκείται η δημόσια εξουσία, να κατανοεί βασικές αρχές της οικονομικής επιστήμης και να διαθέτει επάρκεια στην ανάλυση δεδομένων και την αξιοποίηση εμπειρικών τεκμηρίων για τον σχεδιασμό, την αξιολόγηση και την παρακολούθηση των δημόσιων πολιτικών. Η αντιπαραθετική τοποθέτηση των δύο πεδίων καλλιεργεί την εσφαλμένη αντίληψη ότι η δημόσια διοίκηση μπορεί να παράγει είτε «νομικούς» είτε «οικονομολόγους και τεχνοκράτες δεδομένων», όταν η πραγματική πρόκληση της σύγχρονης διακυβέρνησης είναι η ανάδειξη στελεχών που μπορούν να συνδυάζουν την κατανόηση του θεσμικού και κοινωνικού πλαισίου με την τεκμηριωμένη, βασισμένη σε δεδομένα, άσκηση δημόσιας πολιτικής. Προφανώς και η συγκεκριμένη επιλογή αντικατοπτρίζει, για ακόμη μία φορά, μία ξεπερασμένη και βαθιά διχοτομική αντίληψη περί γνώσης, την ώρα που ακόμη και τα κορυφαία τεχνολογικά πανεπιστήμια του κόσμου ενσωματώνουν συστηματικά τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες στα προγράμματα σπουδών τους, αναγνωρίζοντας ότι η αποτελεσματική άσκηση ηγεσίας και η επίλυση σύνθετων κοινωνικών προβλημάτων προϋποθέτουν τη διεπιστημονικότητα.

Άλλωστε, το Συνταγματικό και το Διοικητικό Δίκαιο δεν αποτελούν εξειδικευμένα γνωστικά αντικείμενα ορισμένων μόνο κλάδων, αλλά τον θεμελιώδη κανονιστικό πυρήνα της λειτουργίας του κράτους και της δημόσιας διοίκησης. Ιδίως για στελέχη που προορίζονται να αναλάβουν επιτελικά καθήκοντα, να συμμετέχουν στη διαμόρφωση δημόσιων πολιτικών και να ασκούν δημόσια εξουσία, η γνώση των συνταγματικών αρχών, της διοικητικής νομιμότητας και των κανόνων λειτουργίας της διοίκησης θα έπρεπε να αποτελεί κοινό και αδιαπραγμάτευτο υπόβαθρο.

Ο προβληματισμός εντείνεται από το γεγονός ότι, σύμφωνα με άλλες διατάξεις του νομοσχεδίου, τα ίδια γνωστικά αντικείμενα φαίνεται να υποχωρούν και στο πρόγραμμα σπουδών της Σχολής. Επομένως, για ορισμένες κατηγορίες υποψηφίων δεν προβλέπεται ούτε εξέταση ούτε ουσιαστική εκπαίδευση στα αντικείμενα αυτά. Ο σκοπός της ΕΣΔΔΑ είναι η εκπαίδευση στελεχών του κράτους,

όχι στελεχών επιχειρήσεων. Η γνώση του δικαίου δεν είναι μία ακόμη δεξιότητα· είναι μέρος της θεσμικής ταυτότητας του δημοσίου λειτουργού.

Η ενίσχυση της Δημόσιας Διοίκησης με συγκεκριμένες επιστημονικές ειδικότητες αποτελεί θεμιτό και, σε αρκετές περιπτώσεις, αναγκαίο στόχο. Η κάλυψη, όμως, εξειδικευμένων αναγκών στελέχωσης μπορεί να επιτευχθεί μέσω του ετήσιου προγραμματισμού προσλήψεων και στοχευμένων προκηρύξεων του ΑΣΕΠ, στις οποίες προσδιορίζονται οι απαιτούμενες ειδικότητες, τα προσόντα και το αντικείμενο κάθε θέσης. Η ΕΣΔΔΑ, βασισμένη στην ιδέα της διεπιστημονικότητας, υπηρετεί διακριτή θεσμική λειτουργία, την επιλογή και την κοινή εκπαίδευση στελεχών που προορίζονται να ασκήσουν επιτελικά διοικητικά καθήκοντα. Η μετατροπή της επιστημονικής προέλευσης από αφετηρία της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε κριτήριο προκαθορισμένης κατανομής των θέσεων μεταβάλλει ουσιαστικά αυτή τη λειτουργία.

Στην πράξη, η ρύθμιση διαμορφώνει δύο διακριτές δεξαμενές υποψηφίων και επιτρέπει η επιτυχία να εξαρτάται όχι μόνο από τη συνολική επίδοση αλλά και από την κατηγορία στην οποία εντάσσεται ο υποψήφιος. Έτσι, είναι δυνατόν υποψήφιος με υψηλότερη βαθμολογία να αποκλείεται, ενώ άλλος με χαμηλότερη να εισάγεται λόγω της κατανομής των θέσεων.

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί και η επιλογή να αποδοθεί στην προφορική δοκιμασία η μεγαλύτερη βαρύτητα του συνόλου της διαδικασίας επιλογής, καθώς από αυτήν εξαρτάται το 34% της τελικής βαθμολογίας των υποψηφίων. Η σημασία που αποκτά το συγκεκριμένο στάδιο επιβάλλει αυξημένες θεσμικές εγγυήσεις ως προς την αντικειμενικότητα και την αξιοπιστία της διαδικασίας. Το νομοσχέδιο, ωστόσο, δεν εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης, δεν προσδιορίζει τους δείκτες επί των οποίων θα στηρίζεται η κρίση της επιτροπής, δεν προβλέπει τυποποιημένη μεθοδολογία βαθμολόγησης ούτε θεσπίζει μηχανισμούς που να διασφαλίζουν την ομοιόμορφη εφαρμογή των ίδιων αξιολογικών προτύπων. Η αξιολογική κρίση παραμένει σε μεγάλο βαθμό μη δομημένη, με αποτέλεσμα να διευρύνεται η επίδραση του υποκειμενικού παράγοντα κατά τη σημαντικότερη φάση του διαγωνισμού. Η έλλειψη σαφών και προκαθορισμένων αξιολογικών παραμέτρων δυσχεραίνει την επαλήθευση της ορθότητας της βαθμολογίας, περιορίζει τις δυνατότητες ουσιαστικού ελέγχου της αξιολογικής κρίσης και αφήνει περιθώρια για αποκλίσεις. Η εν λόγω σκόπιμη ασάφεια αποδυναμώνει τις εγγυήσεις αμεροληψίας και δημιουργεί εύλογο κίνδυνο αμφισβήτησης του αδιάβλητου της διαδικασίας, καθώς η τελική κατάταξη των υποψηφίων εξαρτάται σε καθοριστικό βαθμό από μία αξιολόγηση της οποίας το κανονιστικό πλαίσιο παραμένει ανεπαρκώς προσδιορισμένο.

Ακόμη πιο επικίνδυνη είναι η πρόβλεψη ότι «δύναται να προβλέπεται» η συμπλήρωση ερωτηματολογίου επαγγελματικής αξιολόγησης προς υποβοήθηση της κρίσης της επιτροπής ως προς την προσωπικότητα των υποψηφίων, ενώ «δύναται» απλώς να καλείται ψυχολόγος ή εξειδικευμένος επαγγελματίας στη χρήση ψυχομετρικών εργαλείων για να εκφέρει μία μη δεσμευτική γνώμη. Η προχειρότητα της διάταξης είναι εντυπωσιακή. Δεν ορίζεται ποιο ψυχομετρικό εργαλείο θα χρησιμοποιείται, ποια χαρακτηριστικά προσωπικότητας θεωρούνται συναφή με την άσκηση επιτελικών διοικητικών καθηκόντων, με ποια επιστημονική τεκμηρίωση επελέγησαν, ποιος θα χορηγεί και θα ερμηνεύει το εργαλείο, ούτε με ποιον τρόπο τα αποτελέσματά του θα επηρεάζουν την τελική κρίση της επιτροπής. Αντιθέτως, όλα τα κρίσιμα ζητήματα αφήνονται σε μια αόριστη διακριτική ευχέρεια, χωρίς καμία ουσιαστική νομοθετική εγγύηση.

Είναι πραγματικά εντυπωσιακό ότι μια κυβέρνηση που επικαλείται διαρκώς την αριστεία νομοθετεί για ψυχομετρικά εργαλεία χωρίς να γνωρίζει ούτε τις στοιχειώδεις επιστημονικές προϋποθέσεις της

χρήσης τους. Κάθε ψυχομετρικό εργαλείο οφείλει να διαθέτει αποδεδειγμένη εγκυρότητα, αξιοπιστία και στάθμιση στον πληθυσμό στον οποίο εφαρμόζεται, ενώ η χορήγηση και κυρίως η ερμηνεία των αποτελεσμάτων του προϋποθέτουν εξειδικευμένη εκπαίδευση στο συγκεκριμένο εργαλείο. Αντί όλων αυτών, το νομοσχέδιο αρκείται σε αόριστες αναφορές περί "ψυχομετρικού ερωτηματολογίου", δημιουργώντας την εντύπωση ότι η ψυχομετρία αποτελεί ένα ακόμη επικοινωνιακό σύνθημα που προσδίδει επίφαση επιστημονικότητας σε μια πρόχειρη και ανεπεξέργαστη νομοθετική επιλογή.

Ακόμη σοβαρότερο είναι ότι η αοριστία αυτή πλήττει ευθέως το αδιάβλητο του διαγωνισμού. Η προσωπικότητα του υποψηφίου καλείται να επηρεάσει την κρίση της επιτροπής χωρίς να αποτυπώνεται σε αυτοτελή βαθμολογία και χωρίς να είναι δυνατό να διαπιστωθεί εκ των υστέρων ποιο στοιχείο της προσωπικότητας συνεκτιμήθηκε, με ποια βαρύτητα και βάσει ποιων επιστημονικών κριτηρίων. Με τον τρόπο αυτό περιορίζεται ουσιαστικά και η δυνατότητα αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου της αξιολογικής κρίσης, αφού ο υποψήφιος αδυνατεί να αμφισβητήσει ένα κριτήριο το οποίο ούτε προσδιορίζεται ούτε μπορεί να ανασυντεθεί εκ των υστέρων.

Επιπλέον, οι προβλεπόμενες θεματικές ενότητες του προγράμματος σπουδών αποτυπώνουν μια ιδιαίτερα συγκεκριμένη αντίληψη για τις προτεραιότητες της δημόσιας διοίκησης, με έμφαση στη διαχείριση έργων, την ψηφιακή διακυβέρνηση, την οικονομική διαχείριση, τις δημόσιες συμβάσεις κ.α. Απουσιάζει οποιαδήποτε ρητή αναφορά σε αντικείμενα όπως η κοινωνική ασφάλιση, φροντίδα και πρόνοια, η υγεία, ο πολιτισμός, ο τουρισμός, η παιδεία, η τοπική αυτοδιοίκηση και άλλοι κρίσιμοι τομείς δημόσιας πολιτικής. Συνδυαστικά με τον μεγάλο περιορισμό των φορέων, στους οποίους δύναται να πραγματοποιηθεί η πρακτική άσκηση των σπουδαστών της ΕΣΔΔΑ προκύπτει εύλογα η προσπάθεια υποβάθμισης των πολιτικών αυτών και της σημασίας τους.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, απ' το προτεινόμενο πρόγραμμα σπουδών αγνοούνται βασικά εργαλεία άσκησης των καθηκόντων κάθε δημοσίου υπαλλήλου, ανεξαρτήτως ειδικότητας ή φορέα απασχόλησης(Συνταγματικό Δίκαιο,Διοικητικό Δίκαιο, Δημοσιοϋπαλληλικό Δίκαιο.)Ουσιαστικά, το προτεινόμενο πρόγραμμα σπουδών φαίνεται να αντιμετωπίζει τη δημόσια διοίκηση πρωτίστως ως μηχανισμό διαχείρισης έργων, πόρων, δεδομένων και διαδικασιών.Με το προτεινόμενο πρόγραμμα σπουδών θα έχουμε αποφοίτους ΕΣΔΔΑ, οι οποίοι δεν θα γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ενός δημοσίου υπαλλήλου, τις βασικές αρχές οργάνωσης και λειτουργίες της Δημόσιας Διοίκησης· πολλώ δε μάλλον πώς συντάσσεται ένα διοικητικό έγγραφο.

Το μήνυμα που εκπέμπεται είναι σαφές: προτεραιότητα δεν αποτελεί πλέον η διαμόρφωση στελεχών με ισχυρή νομική, θεσμική και επιστημονική συγκρότηση, αλλά η παραγωγή διοικητικών διαχειριστών προσανατολισμένων στην υλοποίηση πολιτικών και την επίτευξη στόχων. Όμως, η αποστολή του δημοσίου υπαλλήλου δεν εξαντλείται στην αποτελεσματική εκτέλεση εντολών.

Η δημόσια διοίκηση δεν χρειάζεται μόνο στελέχη που να γνωρίζουν πώς να υλοποιούν πολιτικές· χρειάζεται στελέχη που να γνωρίζουν το θεσμικό πλαίσιο, που να αντιλαμβάνονται τις συνταγματικές εγγυήσεις, που να αναγνωρίζουν τις παράνομες ή καταχρηστικές πρακτικές, αυτές που υπερβαίνουν τα όρια της νομιμότητας και που θα πρέπει να διαθέτουν την επαγγελματική ανεξαρτησία να αντισταθούν σε αυτές. Χρειάζεται δημόσιους λειτουργούς που να μπορούν να πουν «όχι» όταν παραβιάζεται ο νόμος και όχι απλώς να υλοποιούν με μεγαλύτερη ταχύτητα και αποτελεσματικότητα τις επιλογές της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας.

Δεν είναι τυχαίο ότι οι σημαντικότερες υποθέσεις αποκάλυψης φαινομένων κακοδιοίκησης και αυθαιρεσίας στο Δημόσιο δεν προήλθαν από δείκτες απόδοσης, πληροφοριακά συστήματα ή εργαλεία διοίκησης έργων. Προήλθαν από δημόσιους υπαλλήλους με γνώση του θεσμικού τους ρόλου και με προσωπικό θάρρος να υπερασπιστούν τη νομιμότητα.

Υπό το πρίσμα αυτό, γεννάται εύλογα το ερώτημα αν η προτεινόμενη μεταρρύθμιση αποσκοπεί πράγματι στη δημιουργία ανεξάρτητων, θεσμικά συγκροτημένων και κριτικά σκεπτόμενων στελεχών ή αν οδηγεί στη διαμόρφωση μιας νέας γενιάς αποφοίτων εξαιρετικά εξειδικευμένων στην εφαρμογή διοικητικών εργαλείων, αλλά λιγότερο πρόθυμων ή λιγότερο ικανών να αμφισβητήσουν παράνομες ή προβληματικές επιλογές της εκάστοτε πολιτικής εξουσίας.

Μια δημόσια διοίκηση που εκπαιδεύει στελέχη να διαχειρίζονται συστήματα χωρίς να κατανοούν σε βάθος τις θεσμικές εγγυήσεις του κράτους δικαίου κινδυνεύει να παράγει καλούς εκτελεστές και όχι υπεύθυνους δημόσιους λειτουργούς.

Για το ΔΣ της ΕΝΑΠ ΕΣΔΔΑ

Ο Πρόεδρος

Ο Γενικός Γραμματέας

ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

ΧΑΤΖΗΝΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ